

Archeologisch vooronderzoek Wontergem (Deinze) – Tabakstraat

Natasja Reyns, Annick Van Staey en Jordi Bruggeman

Bornem
2013

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 128

Aard onderzoek: Prospectie
Vergunningsnummer: 2012/482
Naam aanvrager: Natasja Reyns
Naam site: Wontergem – Tabakstraat

Opdrachtgevers: Hyboma nv, Wilgenlaan 39, B-8610 KORTENMARK
Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Barelveldweg 4, B-2880 BORNEM
Terreinwerk: Natasja Reyns, Annick Van Staey en Jordi Bruggeman
Administratief toezicht: Agentschap Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, Stani Vandecatsye,
Gebroeders Van Eyckstraat 4-6, B-9000 GENT
Wetenschappelijke begeleiding: David Vanhee, Kale-Leie Archeologische Dienst,
Koetshuis Kasteel van Poeke, Kasteelstraat 26, B-9880 AALTER

Rapportage: All-Archeo bvba
Determinaties: dra. Natasja Reyns

All-Archeo bvba
Barelveldweg 4
B-2880 Bornem

info@all-archeo .be
0478 36 57 07
0498 15 84 40

D/2013/12.807/5

© All-Archeo bvba, 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 ADMINISTRATIEVE FICHE.....	7
3 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	9
3.1 Afbakening studiegebied.....	9
3.2 Aard bedreiging.....	10
3.3 Onderzoeksopdracht.....	12
4 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	13
4.1 Landschappelijke context.....	13
4.1.1 Topografie.....	13
4.1.2 Hydrografie.....	13
4.1.3 Bodem.....	14
4.2 Beschrijving gekende waarden.....	15
4.2.1 Historische gegevens.....	15
4.2.2 Archeologische voorkennis.....	16
4.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie.....	17
5 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	19
5.1 Toegepaste methoden & technieken.....	19
5.2 Bespreking resultaten.....	21
5.3 Afgebakende sites.....	30
6 WAARDERING.....	33
6.1 Werkputten 1-4 en 8-9.....	33
6.2 Werkputten 5-7.....	35
7 ANALYSE VAN DE GEPLANDE SITUATIE: EFFECTEN.....	37
8 AANBEVELINGEN.....	39
8.1 Adviezen.....	39
9 BIBLIOGRAFIE.....	41
9.1 Publicaties.....	41
9.2 Websites.....	41
10 BIJLAGEN.....	43
10.1 Lijst van afkortingen.....	43
10.2 Glossarium.....	43
10.3 Archeologische periodes.....	43
10.4 Plannen en tekeningen.....	43
10.5 Harrismatrix.....	44
10.6 CD-rom.....	45

1 Inleiding

Op het terrein zal Hyboma nv een verkaveling aanleggen. In het kader van de geplande werkzaamheden, adviseerde Onroerend Erfgoed om een archeologische prospectie met ingreep in de bodem te laten uitvoeren.

Deze opdracht werd op 16 oktober 2012 aan All-Archeo bvba toegewezen. Het terreinwerk werd uitgevoerd van 10 tot en met 12 december 2012, onder leiding van Natasja Reyns en met medewerking van Annick Van Staey en Jordi Bruggeman. De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen. Op die manier kan advies uitgebracht worden over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied en het definiëren van eventuele sites die verder onderzocht dienen te worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij Agentschap Onroerend Erfgoed.

2 Administratieve fiche

Administratieve gegevens	
<i>Naam van de opdrachtgever(s)</i>	Hyboma nv
<i>Naam van de uitvoerder</i>	All-Archeo bvba
<i>Naam van de vergunninghouder</i>	Natasja Reyms
<i>Beheer en plaats van de geregistreerde data en opgravingsdocumentatie</i>	Wordt overgedragen aan de eigenaar, aan de uitvoerder van een eventueel vervolgonderzoek of aan het archeologisch depot van Oost-Vlaanderen.
<i>Beheer en de plaats van de vondsten en stalen</i>	Wordt overgedragen aan de eigenaar, aan de uitvoerder van een eventueel vervolgonderzoek of aan het archeologisch depot van Oost-Vlaanderen.
<i>Projectcode</i>	2012/482
<i>Vindplaatsnaam</i>	Wantergem – Tabakstraat
<i>Locatie met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, plaats, toponiem en minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten</i>	Zie 3.1 Afbakening studiegebied
<i>Kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer(s)</i>	Deinze, afdeling 7, sectie A, percelen 414H2, 414R2, 414S2 en 433W2
<i>Kaart van het onderzoeksgebied op basis van de topografische kaart op schaal 1:10000</i>	Zie 4.1.1 Topografie
<i>Begin- en einddatum uitvoering onderzoek</i>	10 tot en met 12 december 2012
Omschrijving van de onderzoeksopdracht	
<i>Verwijzing naar de bijzondere voorwaarden, die zijn opgenomen in de vergunning</i>	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Deinze, Tabakstraat
<i>Omschrijving van de archeologische verwachtingen</i>	Zie 4.2.2 Archeologische voorkennis
<i>Wetenschappelijke vraagstelling met betrekking tot het onderzoeksgebied</i>	Zie 3.3 Onderzoeksopdracht
<i>Doelen en wensen van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep van de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt</i>	Zie 3.2 Aard bedreiging
<i>Eventuele randvoorwaarden</i>	Niet van toepassing
Eventuele raadpleging van specialisten	
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname voor specialistisch onderzoek</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als zij betrokken worden bij de conservatie</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de algemene wetenschappelijke adviseren door personen die buiten het project stonden</i>	David Vanhee, Kale-Leie Archeologische Dienst, trad op als wetenschappelijke begeleiding. Bovendien werd prof. dr. Wim De Clercq geraadpleegd voor een second opinion met betrekking tot de resultaten van het onderzoek en met betrekking tot de waardering van de resten.

3 Projectgegevens en afbakening onderzoek

3.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Deinze, deelgemeente Wontergem (Fig. 1), percelen 414H2, 414R2, 414S2 en 433W2 (kadaster afdeling 7, sectie A). Het totale projectgebied is ca. 1,2 ha groot en is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (0100).

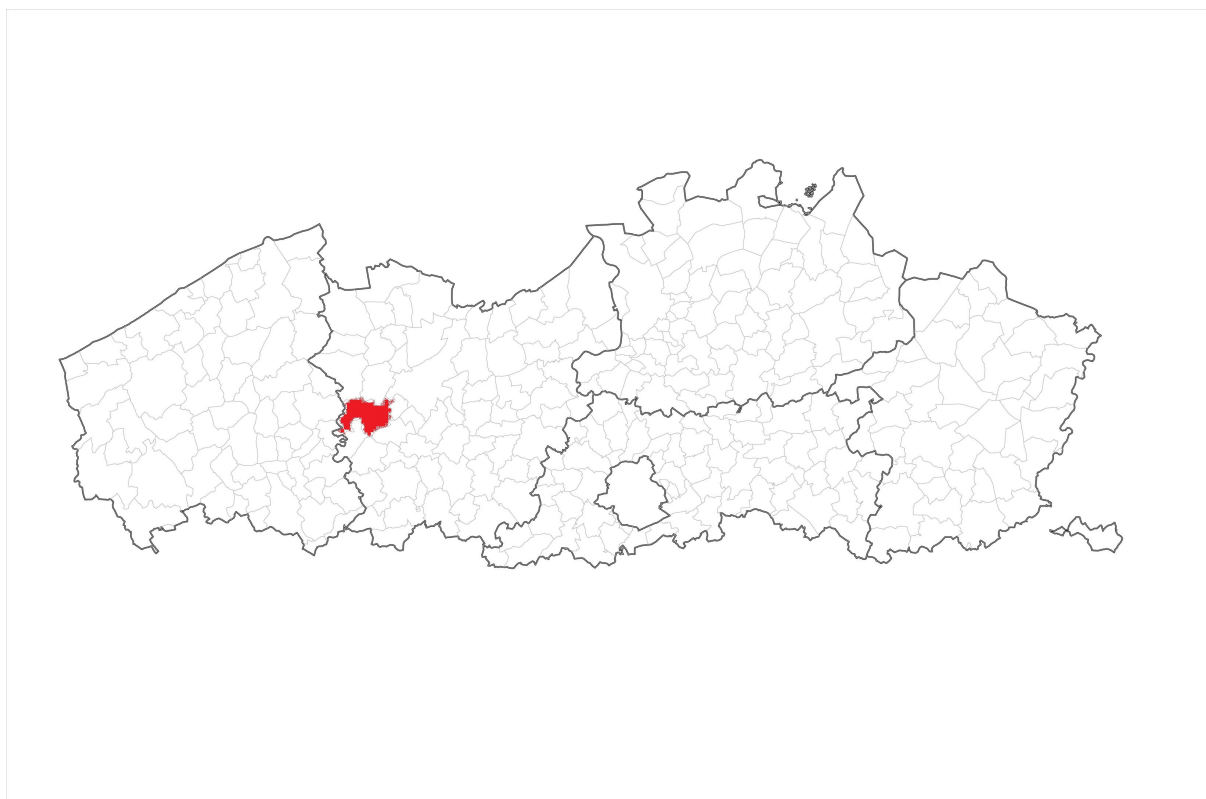

Fig. 1: Situeringsplan Deinze

- Administratieve gegevens met betrekking tot de locatie van het onderzoek:
 - Provincie: Oost-Vlaanderen
 - Gemeente: Deinze
 - Locatie: Wontergem
 - Plaats: Tabakstraat
 - x/y Lambert 72-coördinaten:

– 85103, 186144	– 85144, 186046
– 85223, 186120	– 85103, 186088
– 85203, 186083	– 85058, 186078

Het projectgebied (Fig. 2) is gelegen ten noordwesten van de dorpskern van Wontergem. Het terrein wordt in het noorden begrensd door de spoorweg en daarachter de Houtbulkstraat, in het zuidoosten de Dentergemstraat en in het zuidwesten de Tabakstraat.

Fig. 2: Kleurenorthofoto met een situering van het onderzoeksgebied (maps.google.nl)

3.2 Aard bedreiging

Op het terrein zal Hyboma nv een verkaveling met wegnis aanleggen (Fig. 3). Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal worden. Daarom werd een prospectie met ingreep in de bodem aanbevolen, zodat een inschatting kan gemaakt worden van eventueel op het terrein aanwezige archeologische waarden, alvorens de werken met betrekking tot de verkaveling van start mogen gaan. Op het moment van het archeologisch vooronderzoek was de wegnis reeds aangelegd.

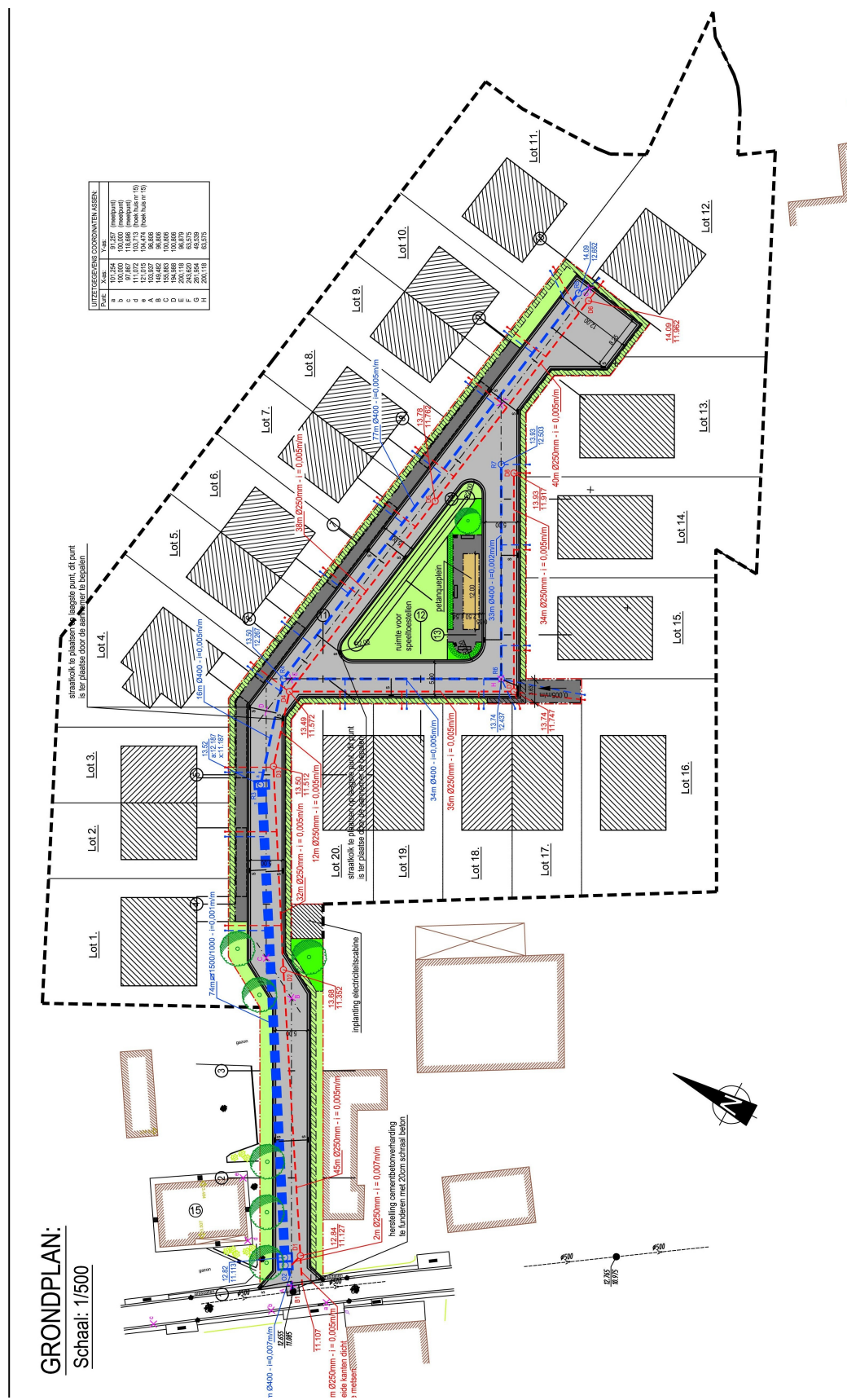

Fig. 3: Ontwerpplan

3.3 Onderzoeksopdracht

De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.

Een aantal vragen dienden in het bijzonder beantwoord te worden:

- zijn er sporen aanwezig?
 - zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
 - hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
 - maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
- Welke onderzoeksvragen komen in functie van een eventueel vervolgonderzoek naar voor?

4 Beschrijving referentiesituatie

4.1 Landschappelijke context

4.1.1 Topografie

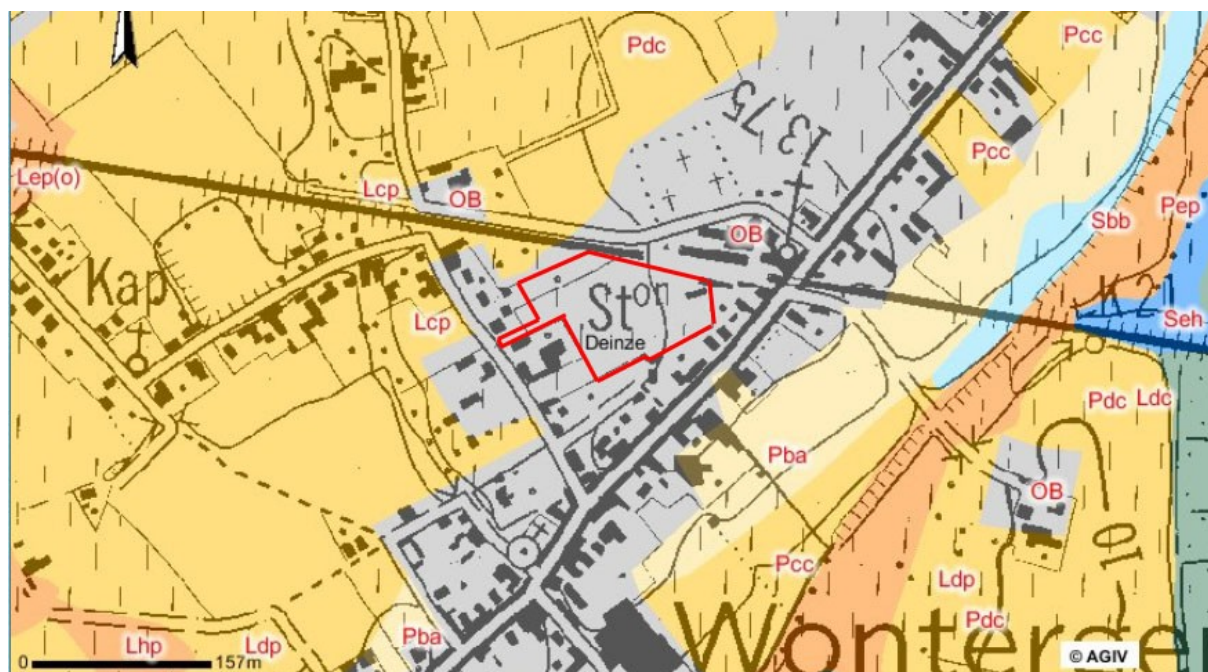
Op de topografische kaart is het gebied gelegen rond 13,75 m TAW (Fig. 5). Ten zuidoosten van het onderzoeksgebied ligt het centrum van Wontergem op ongeveer 10 m TAW. Het onderzoeksgebied is bijgevolg hoger gelegen, op de zuidelijke flank van het Plateau van Tielt, dat zacht golvend is.

Fig. 4: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen>)

4.1.2 Hydrografie

Het gebied is grotendeels gelegen binnen het Bekken Gentse kanalen. Het meest oostelijk deel ligt in het Leiebekken (Fig. 5). De Leie is dan ook op 2 km ten oosten van het onderzoeksgebied gelegen. Ten oosten van het onderzoeksgebied zijn echter nog enkele andere waterlopen gelegen, die zich dicht bij het onderzoeksgebied bevinden. Het gaat met name om de Plaatsbeek, de Vondelbeek en een naamloze waterloop.

 Fig. 5: Hydrografie (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha>)

 Fig. 6: Bodemkaart (<http://www.agiv.be>)

4.1.3 Bodem

Het gebied is gelegen in de Zandstreek. De geologische ondergrond van het terrein bestaat uit het Lid van Aalbeke (KoAa), gekenmerkt door een donkergrijze tot blauwe klei met glimmers.¹ Het onderzoeksgebied ligt binnen een zone die weergegeven is als bebouwde zone (OB). Ten westen en ten noorden bestaat de bodem echter uit een matig droge zandleembodem zonder profiel (Lcp). Ten noorden bevindt zich nog een matig natte licht zandleemgronden met verbrokkelde

¹ <http://dov.vlaanderen.be>

textuur B horizont (Pdc) en ten zuiden een droge licht zandleemgronden met textuur B horizont (Pba). Het onderzoek toonde inderdaad de droge tot matig droge eigenschappen van de bodem aan, net zoals de Lcp en Pba in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied. Daarbij komt dat de bodem een behoorlijk grote leemfractie bevatte, waardoor de bodem op het onderzoeksgebied vooral aansluiting vindt bij de Lcp bodem ten westen van het onderzoeksgebied.

Fig. 7: WP4PR1

Fig. 8: WP5PR1

Het bodemprofiel bestaat uit een A-horizont, met een dikte van 20 tot 50 cm, die gelegen is op de C-horizont. Boven de A-horizont werd echter over een groot deel van het terrein nog een ophogingslaag aangetroffen die bestaat uit een donkere bruinglele gevlekte laag. Deze ophogingslaag is recent en is vermoedelijk in verband te brengen met de aanleg van de weg op het terrein.

Het archeologisch niveau bevindt zich op 50 tot 90 cm diepte, op een hoogte van 12,70 tot 13,54 m TAW.

Fig. 9: WP7PR1

4.2 Beschrijving gekende waarden

4.2.1 Historische gegevens

De oudste vermelding van Wontergem dateert van 1019-1030, als Guntrengem of woonplaats van Gunther. Pas in 1320 staat het dorp als Wontergem bekend en maakte het deel uit van het Land van Nevele en werd gekenmerkt door verspreide landelijke bebouwing met verschillende voorheer of gedeeltelijk omgrachte pachthoeven.²

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied (Fig. 10). Op de Atlas der Buurtwegen uit circa 1841 kan gezien worden dat er geen bebouwing is binnen het onderzoeksgebied (Fig. 11).

² <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

Fig. 10: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (<http://www.ngi.be>)

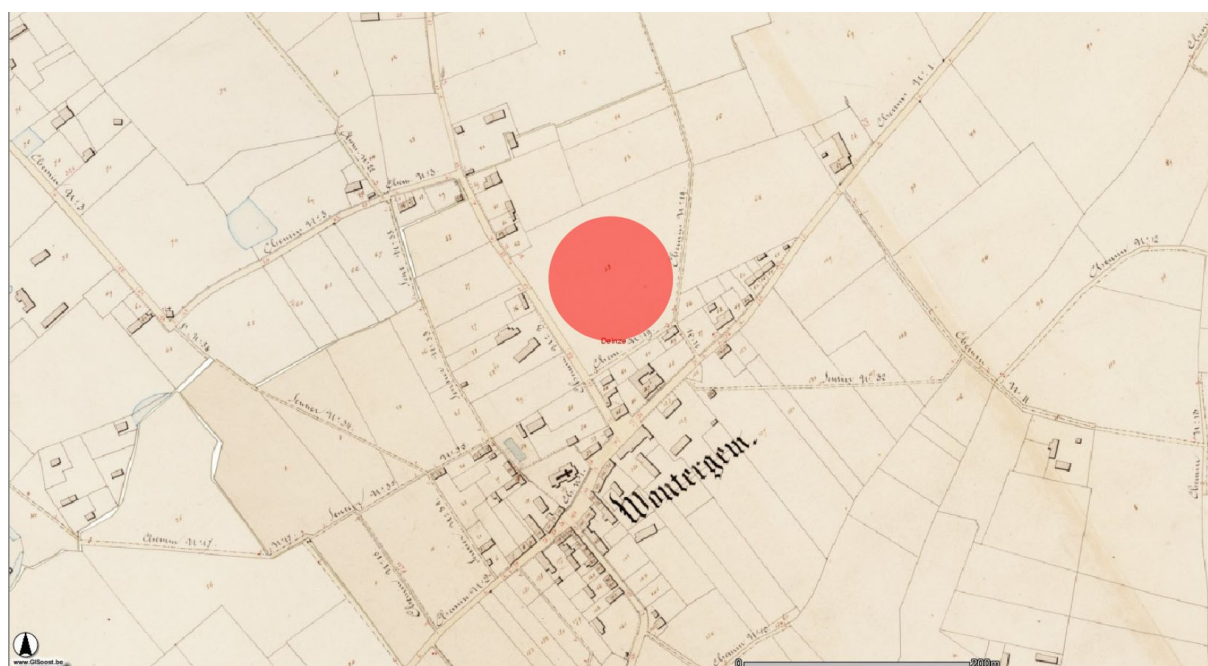

Fig. 11: Atlas der Buurtwegen (<http://www.gisoost.be>)

4.2.2 Archeologische voorkennis

Nabij het projectgebied zijn volgens de Centrale Archeologische Inventaris (Fig. 12) enkele archeologische waarden aanwezig:

- CAI 972016: Goed ter Beken, een site met walgracht uit de middeleeuwen.³
- CAI 972034: Axelwalle, toponiem D'Hout Bulken, in de 18de en 19de eeuw 'Dryhof' genoemd. Oorspronkelijk een omwalde hoeve met toegangspoort in het zuiden en met in

³ Sonck, 1993-1994

de noordelijke hoek van de omgrachte site een cirkelvormige gracht. Het is nog steeds een gedeeltelijk omwalde hoeve met gebouwen die omstreeks 1850 zijn vernieuwd.

De gekende archeologische waarden omvatten bijgevolg aanwijzingen voor menselijke activiteit uit de post-middeleeuwen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

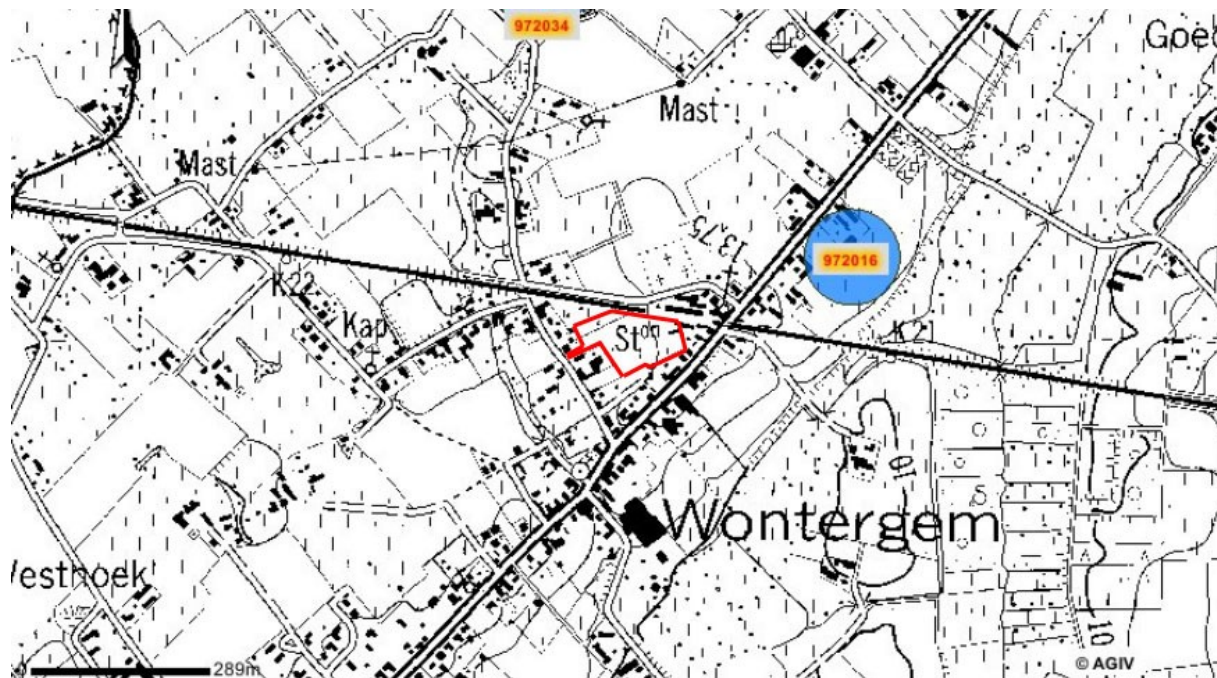

Fig. 12: Overzichtskartaal CAI

4.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie

Het projectgebied en de omgeving ervan bevatten enkele gekende archeologische waarden. De structuren uit de middeleeuwen en postmiddeleeuwen in de omgeving wijzen op een potentieel voor resten uit deze periode. De kans dat resten uit andere periodes aangetroffen worden, is echter ook groot, door de gunstige landschappelijke ligging op de zuidelijke flank van een plateau, in de nabijheid van de Leie.

5 Resultaten terreinonderzoek

5.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12,5 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2,5 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige terrein;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15 m (van middenpunt tot middenpunt);
- de minimale breedte van een sleuf was één graafbak breed, in dit geval 1,80 à 2 m, de gemiddelde breedte van de sleuven bedroeg circa 2,15 m.

Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 1,2 ha of 12128 m² en geeft volgende getallen als resultaat:

- Te onderzoeken zone: 12128 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van proefsleuven = 10 % of 1213 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van kijkvensters en dwarssleuven = 2,5 % of 303 m²
- Onderzochte oppervlakte:
 - Aantal aangelegde werkputten: 9 = 1395 m²
 - Aantal aangelegde kijkvensters en dwarssleuven: 3 = 463 m²
- Niet-onderzoekbare zone:
 - Van de totale oppervlakte van het projectgebied kon circa 2936 m² niet worden onderzocht vanwege de reeds aangelegde wegenis.

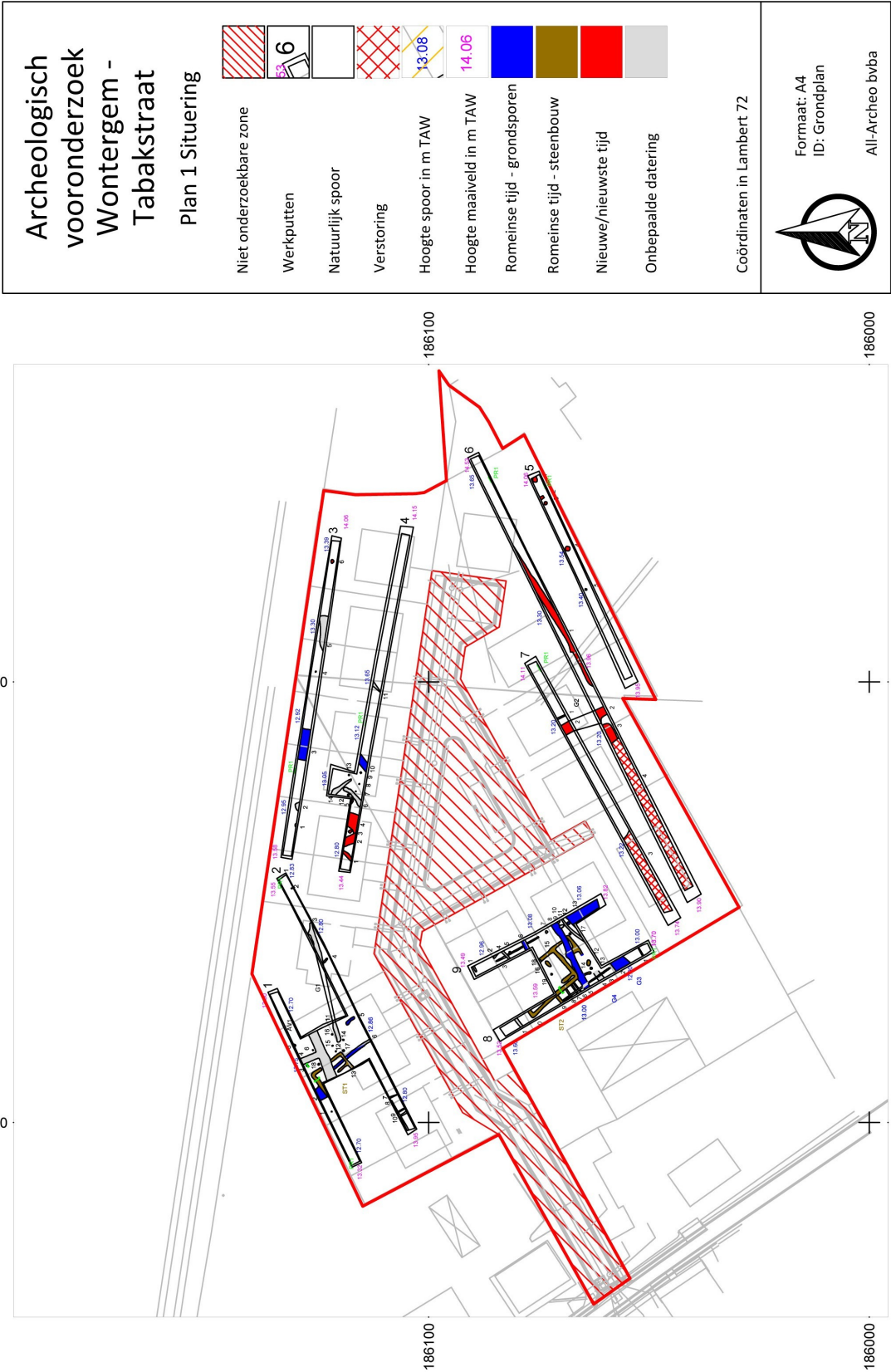

Fig. 13: Situeringplan

5.2 Bespreking resultaten

Werkputten 1 en 2

Ter hoogte van werkputten 1 en 2, werden uitbraaksporen aangetroffen die wijzen op Romeinse steenbouw. In totaal werden twee dergelijke gebouwplattegronden herkend, ST1 en ST2 (in werkputten 8 en 9, zie verder). Dergelijke steenbouwstructuren zijn zeldzaam voor de regio. Ze werden eerder reeds aangetroffen op de site Aalter – Lostraat en in Torhout.⁴

Fig. 14: WP1 S2 en WP2S13

De eerste structuur, ST1 (WP1S2 en WP2S13, Fig. 14), heeft een breedte van circa 8,70 cm en een noordoost-zuidwest oriëntatie. Aangezien de structuur niet helemaal is vrij gelegd, is de totale lengte niet gekend. Er lijkt een verdere binnenindeling zichtbaar aan de zuidelijke zijde, waar een korte muur haaks op de buitenmuur geplaatst lijkt.

Het gaat om greppelvormige sporen met een homogene donkerbuine vulling. De vulling bevat veel fragmenten Doornikse kalksteen, dakpan, mortel en houtskool. De breedte van de sporen varieert van 50 tot 90 cm. Er werd ook een coupe gemaakt op WP2S13. Deze coupe toont een onregelmatige aflijning in de diepte. Het spoor is circa 12 cm diep bewaard

Fig. 15: WP2 S13

⁴ Mondelinge mededeling David Vanhee en Wim De Clercq

(Fig. 15) en er werden geen stenen meer *in situ* aangetroffen. Metaaldetectie van de sporen leverde geen vondsten op.

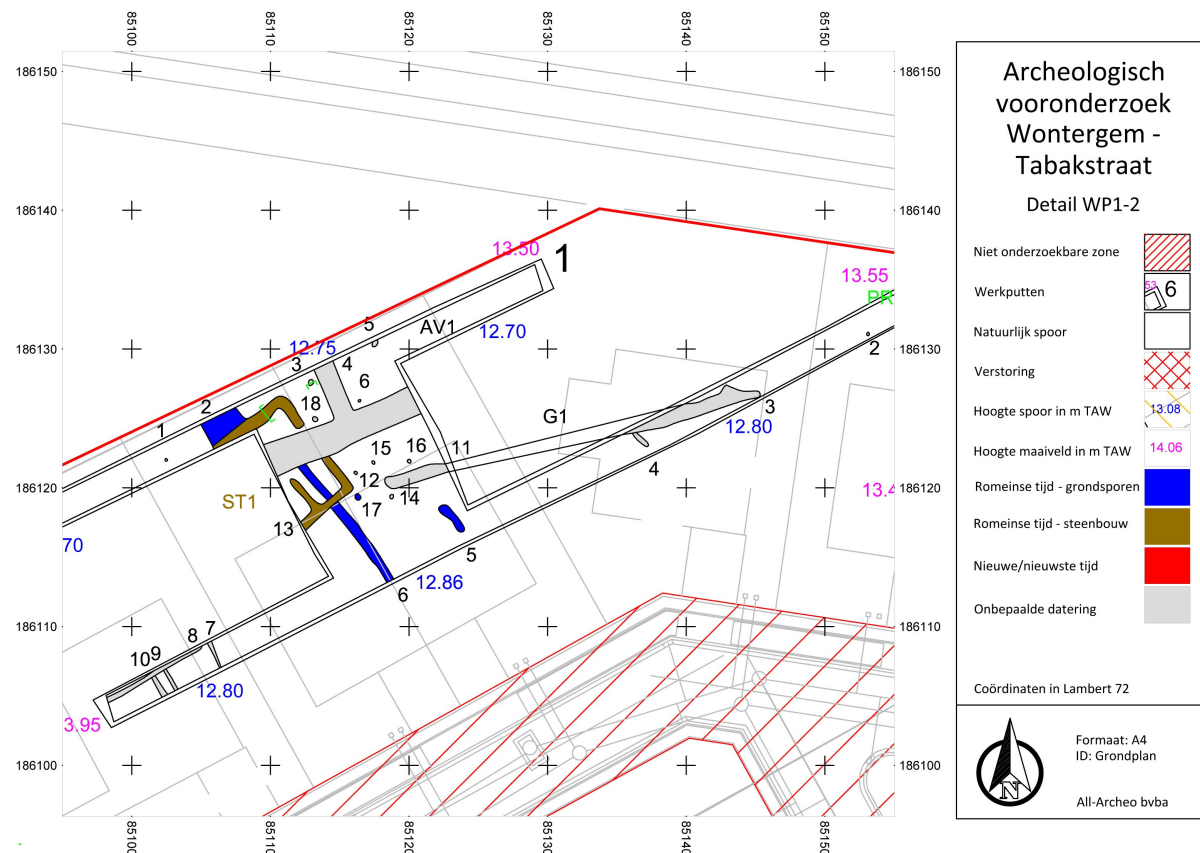

Fig. 16: Detail werkputten 1 en 2 (bruin: Romeinse steenbouw)

Aan de oostelijke zijde werden ook enkele paalsporen geregistreerd, die mogelijk in verband staan met de steenbouw (WP1S3, Fig. 17, WP2S12, Fig. 18, WP2S17, Fig. 19, WP2S18, Fig. 20). De paalsporen hebben een lichtgrijze gevlekte tot homogene vulling en een diameter van 25 tot 40 cm. In spoor WP2S17 werd een wandfragment kruikwaar aangetroffen.

Fig. 17: WP1 S3 (voorgond)

Fig. 18: WP2 S12

Fig. 19: WP2 S17

Fig. 20: WP2 S18

De plattegrond doorsnijdt een greppel met een grijsbruine gevlekte vulling (WP2S6), een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 70 cm, waaruit vondstenmateriaal werd ingezameld. Het betreft 14 fragmenten aardewerk en omvat onder meer een wandfragment handgevormd aardewerk, met een dikte van 5 mm. De andere fragmenten omvatten allemaal kruikwaar, waaronder een fragment van een vierlobbig handvat en twee randscherven, op basis waarvan een typologische vergelijking gemaakt kan worden met de kruiken volgens Vanvinckenroye 422 en gelijkaardige. Mogelijk gaat het om een vroege Rijnlandse kruik of een kruik uit Centraal-Frankrijk, te situeren in de eerste helft van de 1ste eeuw na Chr. Eén randfragment is wit geglaazuurd aardewerk met aan de buitenzijde groene koperglazuur. Deze vondst kan in de post-middeleeuwse periode worden gedateerd. Het gaat vermoedelijk om intrusief materiaal.

Fig. 21: Vondst uit WP2S6

Fig. 22:
Vondst uit
WP2S6
(schaal 1:3)

Zowel de plattegrond als de gracht wordt doorsneden door een andere greppelstructuur (WP1S4), met een homogene lichtbruine vulling. Deze greppel is eerder oost-west georiënteerd en heeft een noordwest-zuidoost georiënteerde aftakking. De vertakking is gemiddeld 1,40 m breed, het oost-west georiënteerde deel is gemiddeld 2,30 m breed. De greppel bevatte twee fragmentjes Doornikse kalksteen en een fragment van een dakpan. Mogelijk zijn deze vondsten in de greppel terecht gekomen, doordat oudere sporen doorsneden werden. Vermoedelijk is de gracht ook te zien op de Atlas der Buurtwegen en is ze te beschouwen als een perceelsgrens, met een datering in de nieuwe tot nieuwste tijd.

De overige sporen in deze zone bestaan uit greppels, kuilen en paalsporen. De greppels hebben een homogene bruine vulling en zijn tussen 25 en 90 cm breed (Fig. 23). De oriëntatie varieert van noordwest-zuidoost, over oost-west naar noordoost-zuidwest. De kleinere greppeltjes zijn vermoedelijk eerder te beschouwen als ploegsporen. Gezien het ontbreken van vondstmateriaal is hun datering onduidelijk.

Fig. 23: WP2 S7 S8 S9 S10

De kuilen zijn langgerekt ovaal van vorm en hebben een bruinzwarte tot grijsbruine vulling (Fig. 24). De twee kuilen in deze zone bevinden zich ter hoogte van werkput 2. WP2S5 bevat vondstmateriaal, meerbepaald een geglad randfragment handgevormd aardewerk.

Fig. 24: WP2 S5

De paalsporen zijn grijs tot bruingrijs gevlekt of homogeen grijs van kleur en ze zijn rond tot ovaal van vorm (Fig. 25). Hun grootte komt overeen met de eerder besproken paalsporen, waarvan het vermoeden bestaat dat ze in verband staan met de resten van de steenbouw. Er konden geen structuren onderscheiden worden in de overige paalsporen.

In werkputten 1 en 2 werd telkens een vondst aangetroffen bij de aanleg van het vlak. V001 (WP1AV1) is een wandfragment gewone waar van een bord met gebogen wand en V003 is een wandfragment zeepwaar.

Fig. 25: WP2 S14 S15 S16 S11

Werkputten 3 tot en met 7

De sporen in werkputten 3 tot en met 7 omvatten greppels, kuilen, paalsporen en verstoringen. Er konden geen structuren in onderscheiden worden. De greppels hebben een homogene bruine of grijsbruine gevlekte vulling (Fig. 26, Fig. 27). Hun breedte varieert tussen 90 cm en 1,90 m. De greppels zijn noordoost-zuidwest en noordwest-zuidoost georiënteerd.

Fig. 26: WP3 S3

Fig. 27: WP4 S5 S6

In de greppels werd op diverse plaatsen vondstenmateriaal aangetroffen. Uit WP3S3 werden twee wandfragmenten kruikwaar en één wandfragment handgevormd aardewerk, dat sterk verbrand is aan de binnenzijde, ingezameld. In WP4S10 werd een randfragment handgevormd aardewerk met gepolijste rand aangetroffen, alsook enkele fragmenten Doornikse kalksteen (V008). Deze vondsten zijn in de Romeinse periode te dateren.

In WP6S1 werd een wandfragment Raeren steengoed aangetroffen, waardoor de greppel te dateren is in de nieuwe of nieuwste tijd. Uit WP7S werd een randfragment van een kookpot ingezameld (Vanvinckenroye 465), maar op basis van stratigrafische relaties en een mogelijke relatie met WP4S2, lijkt deze greppel eveneens eerder te dateren in de nieuwe of nieuwste tijd.

De meeste kuilen hebben een bruingrijze gevlekte vulling en een onregelmatige vorm (Fig. 29, Fig. 30). Hun diameter varieert van 85 cm tot 4,5 m. Ze bevinden zich hoofdzakelijk in het noorden van het terrein, aan de linkerkzijde van de werkputten 3 en 4. In WP3S1 werd een wandfragment kruikwaar uit de Romeinse periode aangetroffen. WP3S2 is een kuil met een vrij grote diameter van circa 2 m, waardoor de kuil mogelijk te beschouwen is als een waterkuil of waterput. Om deze hypothese te testen, werd een boring uitgevoerd. Daaruit bleek dat het spoor slechts 23 cm diep bewaard is en daardoor niet te beschouwen is als een waterkuil of waterput.

Fig. 29: WP3 S1

Fig. 28: WP3S2

Daarnaast werden ook kuilen geregistreerd met een zwartbruine gevlekte vulling of een homogene donkergrijze vulling, eveneens onregelmatig van vorm. Deze zijn vooral aanwezig aan de linkerkzijde van werkput 4 in het noorden en in werkput 5 in het uiterste zuidoosten van

het terrein. Deze zijn eerder recent van aard gezien hun vulling, hun stratigrafische relatie en de aanwezigheid van onder meer industrieel vervaardigd drinkglas.

De paalsporen in werkputten 3 tot en met 7 hebben doorgaans een grijsbruine gevlekte of homogene grijze vulling (Fig. 31, Fig. 32). Hun afmetingen variëren tussen 20 en 45 cm. De paalsporen zijn rond tot ovaal van vorm. Er werd geen vondstenmateriaal aangetroffen, maar op basis van stratigrafische relaties en het aantreffen van de resten van een houten paal in sommige, lijken de paalsporen grotendeels te dateren in de nieuwe tot nieuwste tijd.

Fig. 30: WP5 S2 S3

Enkel ter hoogte van het kijkvenster in werkput 4 (WP4S7, S8, S12 en S13) werden enkele paalsporen aangetroffen met een lichte grijsbruine gevlekte vulling. Ze zijn eveneens rond van vorm en hebben een diameter van 19 tot 38 cm. Mogelijk hebben deze paalsporen wel een oudere datering.

Fig. 31: WP4 S7 S8

Fig. 32: WP5 S5

Fig. 33: WP7 S3

In het zuiden van werkputten 6 en 7 werd een grote verstoorde zone aangetroffen (WP6S4 en WP7S3, Fig. 33). De grijsgele gevlekte vulling bevatte diverse fragmenten baksteen, plastic en glas. De verstoring omvat een grote oppervlakte en een grote diepte, tot minstens 0,5 m onder het archeologische niveau.

Werkputten 8 en 9

Naast de eerste steenbouw ter hoogte van werkputten 1 en 2 werd een tweede steenbouwstructuur (ST2) aangetroffen ter hoogte van werkput 8 (WP8S15, Fig. 40, WP8S16, Fig. 36, S9-10 en S12-14). De homogene donkerbruine vulling bevatte diverse fragmenten mortel, zowel witte als roze, en diverse fragmenten dakpan. De structuur heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie en een afmeting van circa 18,2 m op circa 91, m. De uitbraaksporen zijn ongeveer 70 tot 90 cm breed en 42 cm diep (Fig. 34). Op de bodem van het uitbraakspoor werd nog één laag stenen *in situ* aangetroffen (Fig. 35). In het uiterste zuiden van de structuur lijkt het uitbraakspoor minder goed bewaard.

Fig. 34: WP8 S15

Fig. 35: WP8 S15 Grondplan

Fig. 37: WP8 S12 S13 S14

Fig. 36: WP8 S16

Ook deze plattegrond heeft een verdere binnenindeling ter hoogte van de korte zijde. Enkele omliggende paalsporen of kuilen in werkput 8, zoals bijvoorbeeld WP8S17 (Fig. 38), en werkput 9 (zie verder) horen mogelijk bij de plattegrond. De ronde paalsporen hebben een diameter van 50 cm en hebben een homogene grijze vulling.

Fig. 38: WP8 S17

Binnen de structuur werd een paalspoor (WP8S19) geregistreerd, met een homogene grijze vulling en een ronde vorm. De diameter bedraagt 36 cm. De centrale ligging van het paalspoor tussen de twee buitenmuren van de steenbouwstructuur, doen vermoeden dat het paalspoor eveneens deel uitmaakt van de plattegrond.

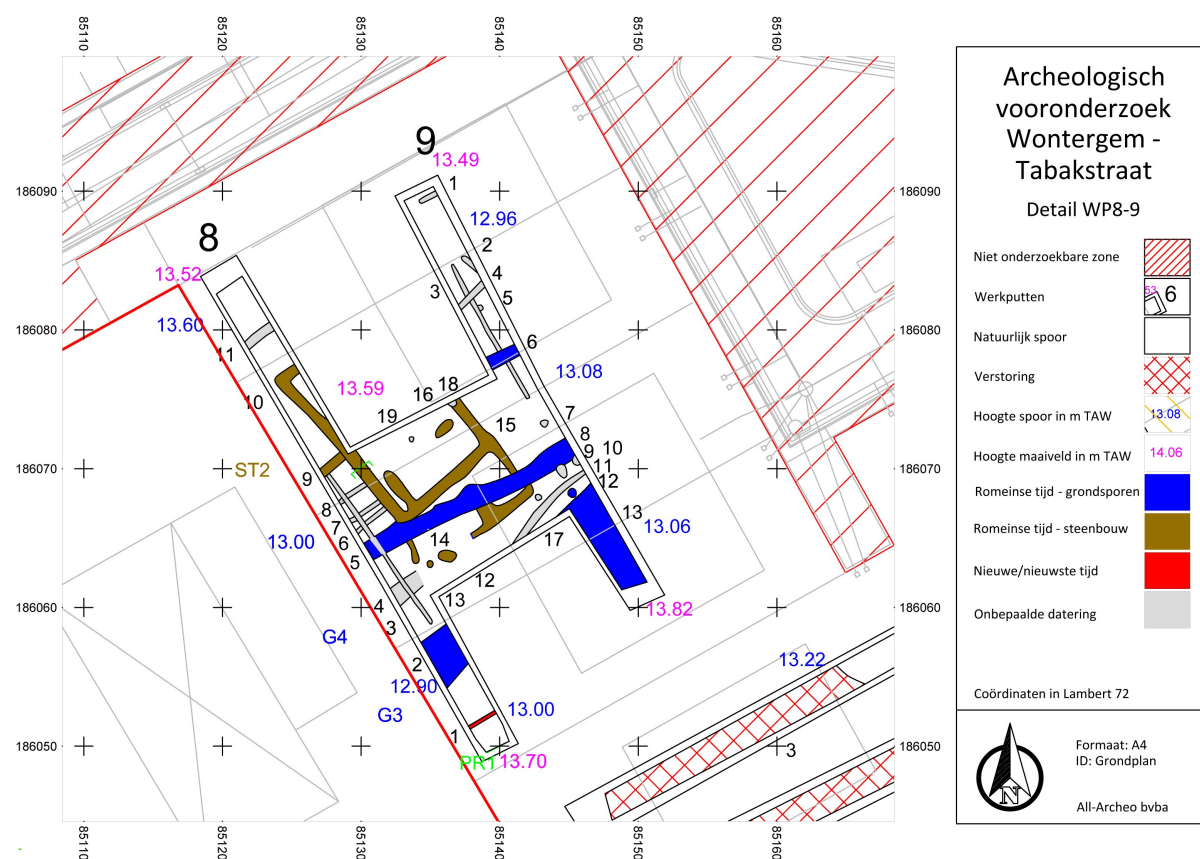

Fig. 39: Detail werkputten 8 en 9 (bruin: Romeinse steenbouw)

In werkput 9 werden verschillende paalsporen of kuilen aangetroffen (WP9S2, WP9S7, Fig. 44, WP9S9, WP9S10, WP9S12, Fig. 45) met een donkerbruine vulling en een ronde tot onregelmatige vorm. Diverse van deze sporen leverden eveneens vondstmateriaal op. In WP9S2 werd een wandfragment kruikwaar aangetroffen. Uit WP9S10 werden drie wandfragmenten van een *dolium* en een rand- en wandfragment *terra nigra*-achtig aardewerk, afkomstig van een bolle beker met korte uitstaande rand (Deru P2), te dateren in de 1ste eeuw, ingezameld. In WP9S12 werd

tenslotte een rand- en een wandfragment *terra sigillata* gevonden, afkomstig van een Dragendorff type 35 en te dateren in de tweede helft van de 1ste of in de 2de eeuw.⁵

Fig. 40: WP8 S15

Fig. 42: Vondst uit WP9S10

Fig. 41: Terra sigillata vondst uit WP9S12

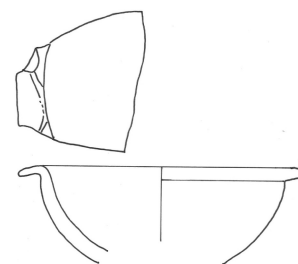

Fig. 43: Terra sigillata vondst uit WP9S12 (schaal 1:3)

⁵ Oswald/Davies Pryce 1920, 192-194, pl.53

Fig. 44: WP9 S7

Fig. 45: WP9 S12 S11 S10 S9 S8

Ook de tweede steenbouwstructuur wordt doorsneden door een brede greppel (WP8S10, Fig. 40). Deze is 1,30 m tot 1,80 m breed en heeft een homogene donkerbruine vulling. Uit de vulling werden Doornikse kalksteen en roze mortel ingezameld. Deze zijn ook hier vermoedelijk in de vulling van de greppel terecht gekomen doordat de greppel oudere resten heeft verstoord.

Naast de hierboven besproken sporen werden in werkputten 8 en 9 nog diverse greppels, kuilen en paalsporen aangetroffen. De meeste greppels met een beperkte breedte zijn vermoedelijk eerder te interpreteren als ploegsporen, net zoals de sporen die niet ver daar vandaan in werkput 2 aangetroffen werden. Ze hebben een homogene bruine vulling, zijn gemiddeld 40 cm breed en hebben dezelfde noordoost-zuidwest of noordwest-zuidoost oriëntatie.

Daarnaast werden ook enkele bredere greppels aangetroffen zoals WP8S10 die hierboven is beschreven en WP8S2, met een donkerbruine homogene vulling en een breedte van 3,5 m (Fig. 46). In deze greppel werden fragmenten van roze mortel aangetroffen en de greppel lijkt terug te komen in werkput 9, WP9S13, waar het eerder de vorm van een depressie lijkt aan te nemen (Fig. 47). In deze greppel werden een wandfragment gewone waar en fragmenten van dakpannen (imbrex) aangetroffen. In WP8S5 werd een silex gevonden, meer bepaald een afslag zonder retouches.

Fig. 46: WP8 S2

Fig. 47: WP9 S13

5.3 Afgebakende sites

Op basis van de resultaten van het terreinonderzoek werd een site afgebakend. De aangetroffen sporen zijn te dateren in de Romeinse periode en omvatten diverse bewoningssporen zoals steenbouw, greppels, kuilen en paalsporen. De sporen en het vondstenmateriaal zijn verspreid

over het gehele terrein. Het gehele terrein wordt opgenomen in de afgebakende site, zodoende een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de Romeinse bewoningsfase.

Enkel in het uiterste zuidwesten van het terrein, ter hoogte van de werkputten 5 tot en met 7, werden geen relevante archeologische resten aangetroffen. Alle sporen in deze zone zijn te dateren in de nieuwe of nieuwste tijd. Bovendien blijkt het uiterste zuiden van deze zone op grote schaal verstoord.

6 Waardering

6.1 Werkputten 1-4 en 8-9

De aangetroffen sporen kunnen grotendeels gedateerd worden in de Romeinse tijd en omvatten steenbouw, paalsporen, kuilen en greppels.

Beleving

Belevingswaarde in functie van schoonheid en herinneringswaarde is niet van toepassing.

Fysieke kwaliteit

De gaafheid van het terrein is aangetast door de reeds aangelegde weg in het midden van het terrein. De verstoringsdiepte van de aangelegde wegenis bedraagt circa 60 cm. Voor het overige blijken de aanwezige sporen echter goed tot zeer goed bewaard gebleven, wat er op wijst dat in de zones buiten de wegenis het aanwezige bodemarchief slechts beperkt aangetast is.

Inhoudelijke kwaliteit

In totaal werden de uitbraaksporen van twee plattegronden in steenbouw herkend in deze zone. Dergelijke steenbouwstructuren zijn zeldzaam voor de regio. Recent werden resten van een Romeinse steenbouwstructuur aangetroffen op de site Aalter – Lostraat.⁶ Ook kunnen in de omgeving nog de vondst van steenstructuren en mortel aangehaald worden langs de Pekebeek in Nevele – Kerrebroek en werden nog enkele vondsten aangetroffen in Merendree, die eveneens de aanwezigheid van steenbouw doen vermoeden.⁷ Bij het onderzoek in Nevele – Kerrebroek werd een steenbouwstructuur onderzocht aan de hand van vier proefsleuven van gemiddeld 1,5 m breedte, en vond plaats in een serre. In de sleuven werden twee evenwijdige muren in Doornikse kalksteen en kalkmortel aangetroffen met een zuidwest-noordoost oriëntatie. De eerste muur bevond zich onmiddellijk onder de ploeglaag en had een breedte van 75 cm. Een tweede muur van 80 cm breedte werd aangetroffen op een diepte van 120 cm. De resten van de steenbouw kunnen algemeen in de tweede helft van de 2de eeuw gedateerd worden. De vaststellingen wijzen er op dat een 1ste-eeuwse houtbouwphase werd opgevolgd door een 2de-eeuwse steenbouwphase.⁸

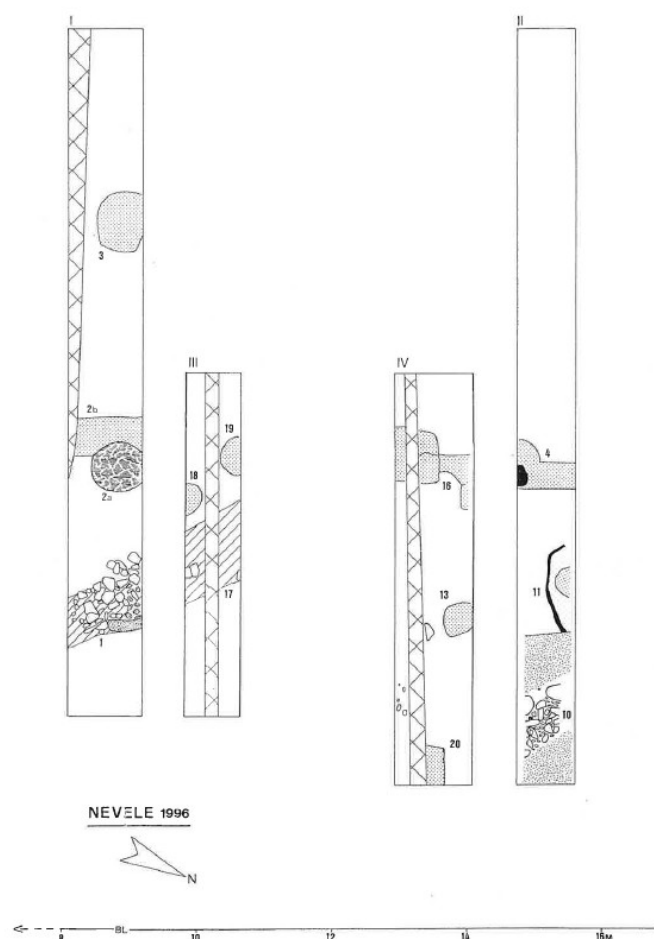

Fig. 48: Grondplan onderzoek Nevele - Kerrebroek (De Clercq/Thoen 1997: 17, fig. 2)

⁶ Mondelinge mededeling David Vanhee en Wim De Clercq

⁷ Mondelinge mededeling Wim De Clercq

⁸ De Clercq/Thoen 1997: 15-16

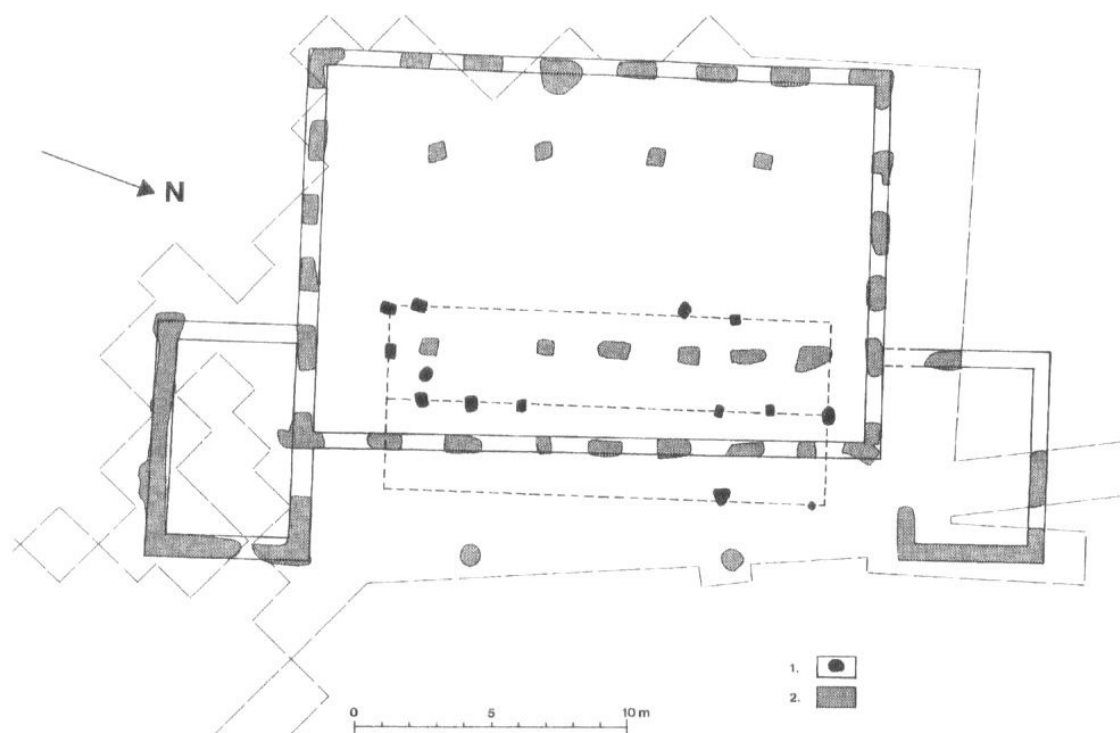

Abb. 9: Heestert (W. Fl.) Vereinfachter Grundriss des Hauptbaus. 1. Postenlöcher des Holzbaus; 2. Steinerr Fundamentierungsreste (Nach JANSSENS, D. M. 1984)

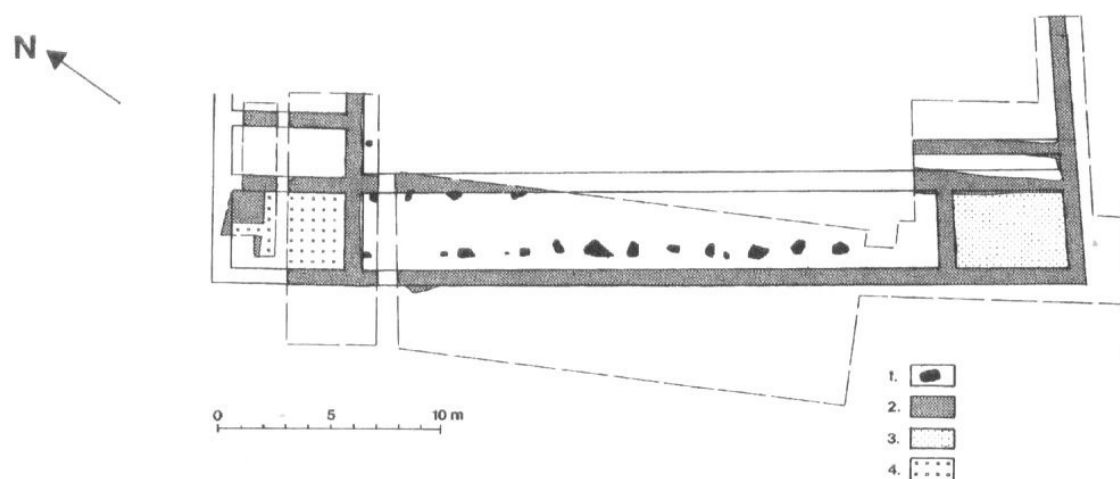

Abb. 10: Tiegem (W. Fl.) Vereinfachter Grundriss der Römervilla. 1. Pfostenlöcher des Holzbaus; 2. Fundamentierungsreste des Steinbaus; 3. Kellergeschoss; 4. Hypocaustum (Nach DE COCK, S. 1988. 78.

Fig. 49: Voorbeelden van steenbouw in de omgeving (Van Doorselaer 1995: 132, fig. 9 en 10)

Andere vondsten uit de omgeving die wijzen op steenbouw, zijn te vinden op een zandleemrug met een noordoost-zuidwest oriëntatie, die loopt van Kortrijk naar Nevele en waarop ook de site van Wontergem gelegen is. Het gaat bijvoorbeeld om een stenen structuur in Kerkhove (Avelgem, West-Vlaanderen), die gedateerd wordt op het einde van de 3de of het begin van de 4de eeuw. In Heestert (West-Vlaanderen) werden de resten van een villagebouw aangetroffen, die een voorganger heeft gehad in houtbouw. De houtbouw had een afmeting van 16,9 bij 7,6 m, terwijl de steenbouw een afmeting heeft van 21,5 bij 14,8 m. De steenbouw kan er gedateerd worden van het begin van de 2de tot het derde kwart van de 3de eeuw.

In Tiegem (West-Vlaanderen) werd eveneens reeds een porticusvilla in steenbouw aangetroffen, met een lengte van 38,8 m. Het gebouw bevatte acht ruimtes en is te dateren van de 2de tot het midden van de 3de eeuw. Ook hier werd een voorloper in houtbouw aangetroffen, met een lengte van 24 m, een breedte van minstens 5 m en een noordnoordwest-zuidzuidoost oriëntatie. In Zegelsem (Oost-Vlaanderen) werden de resten van een badhuis in steenbouw aangetroffen, met een afmeting van 7 bij 4,8 m en een datering op het einde van de 1ste eeuw. In Kooigem (West-Vlaanderen) werden ook nog resten van een villagebouw in steenbouw aangetroffen, die gedateerd kan worden in de 2de tot 3de eeuw. Tot slot werden ook in Michelbeke (Oost-Vlaanderen) nog resten van steenbouw aangetroffen, die algemeen gedateerd kunnen worden in de 1ste tot 3de eeuw.⁹

De aanwezige sporen en structuren, waaronder de steenbouw, de greppels en de diverse kuilen en paalsporen, wijzen op de aanwezigheid van Romeinse resten, die vermoedelijk in verband te brengen zijn met een erf. Bovendien wijzen de stratigrafische relaties tussen de verschillende sporen duidelijk op een site met meerdere fasen, waarvan de vroegste reeds lijkt aan te vangen in de 1ste eeuw.

De zeldzaamheid van steenbouwstructuren in de Vlaamse zandstreek onderstrepen het belang van deze resten voor de regio. Dit beeld van sterke romanisatie kan geïnterpreteerd worden in de ruimere geografische en culturele context in de Kalevallei. Van de verbinding met de Leie ter hoogte van Deinze tot in Evergem bevinden zich immers verschillende nederzettingen op de flankerende zandruggen. De occupatie situeert er zich chronologisch vanaf de Flavische periode tot in de volle 3de eeuw, met een duidelijk zwaartepunt in het laatste kwart van de 2de en de eerste helft van de 3de eeuw.¹⁰

6.2 Werkputten 5-7

De aangetroffen sporen kunnen grotendeels gedateerd worden in de Romeinse tijd en omvatten steenbouw, paalsporen, kuilen en greppels.

Beleving

Belevingswaarde in functie van schoonheid en herinneringswaarde is niet van toepassing.

Fysieke kwaliteit

De gaafheid van het terrein is aangetast door de reeds aangelegde weg in het midden van het terrein. De verstoringsdiepte van de aangelegde wegenis bedraagt circa 60 cm. Ook de verstoringen in het zuiden van het onderzoeksgebied wijzen op een ernstige aantasting van deze zone.

9 Van Doorselaer 1995: 124-127

10 De Clercq/Thoen 1997: 20

Inhoudelijke kwaliteit

De aangetroffen greppelstructuren lijken van inhoudelijke kwaliteit eerder beperkt op archeologisch vlak. Ook de aanwezigheid van de overige sporen heeft slechts een beperkte inhoudelijke kwaliteit.

Het archeologisch onderzoek van het terrein heeft echter wel een inhoudelijke kwaliteit in de zin dat het informatie bijdraagt aan de landschapsarcheologie, en verder ook aan een holistische ‘culturele biografie’ van het landschap. Dit is interessant om de aard, verspreiding en ‘kwaliteit’ van het archeologisch erfgoed te kunnen inschatten.¹¹

11 http://www.onderzoeksbalans.be/onderzoeksbalans/archeologie/methoden_en_technieken/terreinevaluatie/inleiding

7 Analyse van de geplande situatie: effecten

Door middel van een analyse van de geplande situatie wordt onderzocht op welke wijze en in welke mate de effecten, zijnde de geplande ingreep in de bodem, de aanwezige archeologische waarden zal beïnvloeden. Dit maakt mogelijk om voor de verschillende effecten, adviezen op te stellen.

Fysieke aantasting van archeologische waarden

De aanleg van de verkaveling noodzaakt een aantal bodemingrepen die tot op zekere diepte het bodemarchief volledig zullen vergraven.

Aantasting ensemblewaarde van archeologische waarden

De ensemblewaarde van de archeologische waarden is zeer goed bewaard, gezien de diverse sporen en structuren die wijzen op de aanwezigheid van een erf uit de Romeinse tijd. De geplande bodemingreep zal de ensemblewaarde dan ook sterk aantasten.

Degradatie van archeologische waarden

De goede bewaringstoestand van de diverse archeologische waarden werd vastgesteld tijdens het vooronderzoek. Enkel in het uiterste zuiden van het onderzoeksgebied en ter hoogte van de wegenis heeft reeds de degradatie van de archeologische waarden plaatsgevonden.

Deformatie van archeologische waarden

Als gevolg van de druk uitgeoefend door de in te planten gebouwen, zal ook een deel van de onderliggende bodem die niet onmiddellijk fysiek aangetast is, gecompacteerd worden. Ook de zware werfmachines zullen de bodem enigszins verstoren in de zones die niet onmiddellijk fysiek worden aangetast.

8 Aanbevelingen

8.1 Adviezen

Op basis van de waardering van de aangetroffen archeologische sporen, structuren en site en een analyse van het geplande grondverzet, worden voor het onderzoeksgebied de volgende opties overwogen:

Door middel van het uitgevoerde vooronderzoek werden verschillende archeologische waarden in kaart gebracht en geïnterpreteerd. Daaruit bleek de grote inhoudelijke waarde, met de aanwezigheid van resten van bewoning uit de Romeinse periode. De aangetroffen sporen omvatten bewoningssporen zoals steenbouw, greppels, kuilen en paalsporen. Voornamelijk de Romeinse steenbouw heeft een zeer grote archeologische waarde. Dergelijke structuren zijn tot nu toe zeldzaam in de regio.

Omwille van de inhoudelijke kwaliteit en de goede bewaringstoestand is een eerste mogelijke optie de bewaring *in situ* van de archeologische resten. Gezien de geplande en zelfs al voor een stuk uitgevoerde, verkaveling lijkt dit echter geen haalbare optie. Indien de geplande werkzaamheden doorgaan wordt een vlakdekkende opgraving geadviseerd. Het areaal dat wordt voorgesteld beslaat een oppervlakte van circa 7200 m². De aangelegde wegenis zorgt er echter voor dat een zone van 1900 m² van de afgebakende site niet kan onderzocht worden. Dit geeft een maximale op te graven oppervlakte van 5300 m² als resultaat.

Bij de uitvoering van een opgraving dient rekening gehouden te worden met de wegenis die reeds aangelegd is, waardoor de opgravingsvlakken zo gekozen moeten worden dat voldoende ruimtelijk inzicht verkregen wordt in de archeologische resten, maar waar ook rekening gehouden wordt met de beperkte mogelijkheid om grond te stockeren, zeker gezien een pakket van 50 tot 90 cm dikte afgegraven dient te worden, en de beperkte werkruimte van kraan en eventueel dumper.

Met betrekking tot de aangetroffen sporen zelf dient voldoende aandacht te gaan naar de stratigrafische relatie tussen de verschillende sporen, aangezien het vooronderzoek reeds wijst op de aanwezigheid van een meerasige site. Bovendien is het mogelijk dat de aangetroffen steenbouwstructuren een voorloper hadden in houtbouw. De kijkvensters die tijdens het vooronderzoek aangelegd werden ter hoogte van de steenbouw, werden iets hoger aangelegd, om te trachten de steenbouw zo weinig mogelijk aan te tasten. Bij het verdiepen van de centrale ruimtes tussen de steenbouw kunnen dan ook mogelijk nog sporen aanwezig zijn.

Enkel in het zuidoosten van het terrein, ter hoogte van de werkputten 5 tot en met 7, werden geen relevante archeologische resten aangetroffen, die in verband gebracht kunnen worden met de overige Romeinse bewoningsresten. Bovendien blijkt een groot deel van de oppervlakte die door middel van deze werkputten onderzocht werd, reeds verstoord. Daarom wordt de vrijgave van dit deel van het terrein voorgesteld.

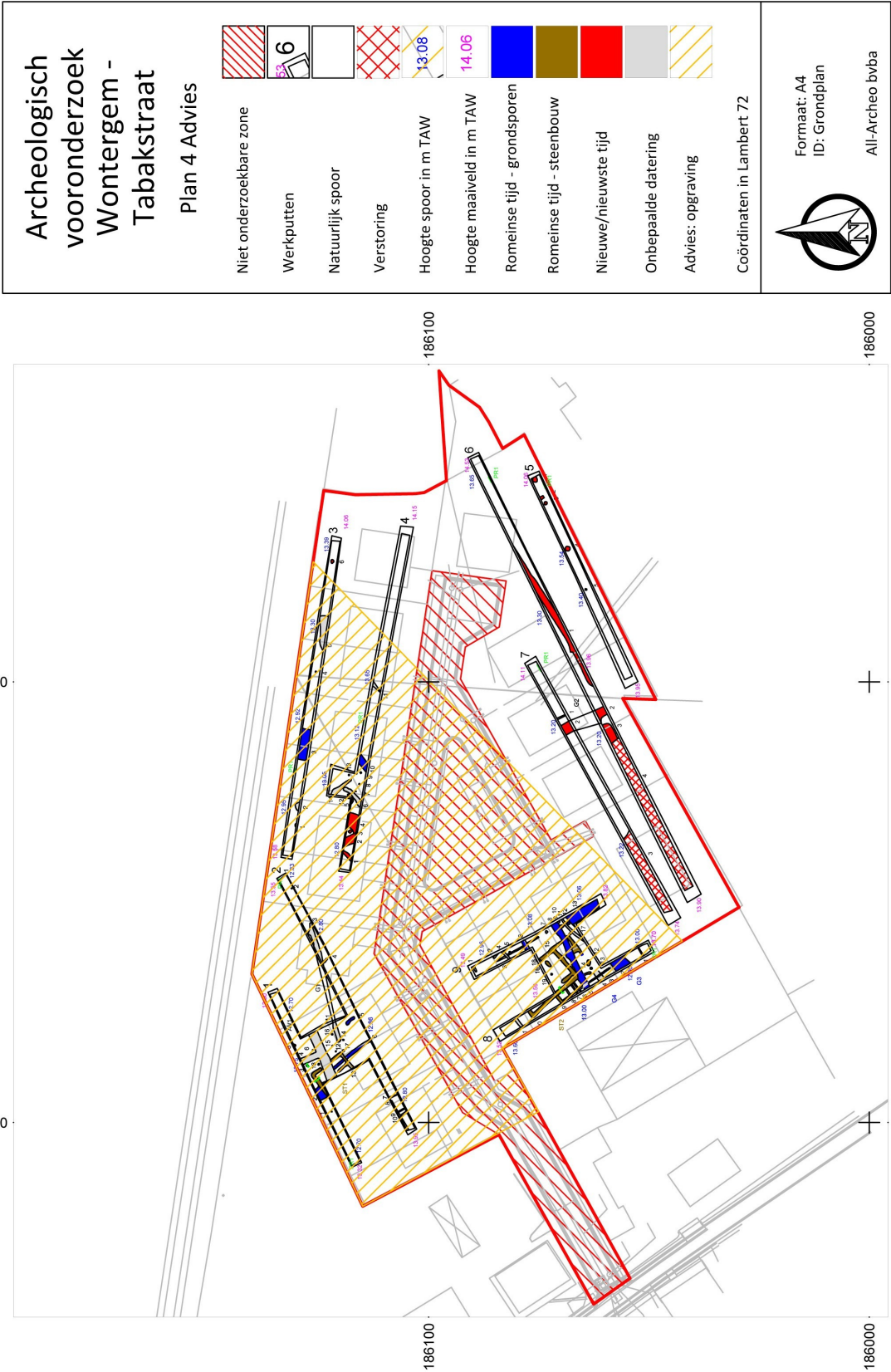

Fig. 50: Advieskaart met zone geadviseerd voor opgraving (oranje gearceerd)

9 Bibliografie

9.1 Publicaties

De Clercq, W./H. Thoen, 1997: Archeologie in een serre. Proefopgravingen op een Romeinse steenbouw te Nevele, *VOBOV-Info* 46, 15-23.

Deru, X., 1996: *La céramique belge dans le nord de la Gaule. Caractérisation, Chronologie, Phénomènes Culturels et Economiques*, Louvain-la-Neuve.

Holwerda, J.H., 1941: De Belgische waar in Nijmegen, s.l.

Oswald, F./T. Davies Pryce, 1966 (1920): An introduction to the study of terra sigillata. Treated from a chronological standpoint, Londen.

Sonck, B., 1993-1994, Grammene en Gotem. Reconstructie van het 17e-18e eeuwse agrarisch landschap, aan de hand van landboek, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.

Van Doorselaer, A., 1995: Neue Ergebnisse zur Anwesenheit von Römerzeitlichen villae im Scheldetal (Belgien), in: *Forschungen und Ergebnisse. Internationale Tagung über römische Villen. Veszprém, 16-20. Mai 1994*, Veszprém, 124-133.

Vanvinckenroye, W., 1991: Gallo-Romeins aardewerk van Tongeren, (*Publicaties van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum* 44), Hasselt.

9.2 Websites

Agentschap voor geografische informatie Vlaanderen (2012)
<http://geo-vlaanderen.agiv.be/>

Centraal Archeologische Inventaris (2012)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2012)
<http://dov.vlaanderen.be>

GIS Oost-Vlaanderen, Geografisch informatiesysteem – Provincie Oost-Vlaanderen (2012)
<http://www.gisoost.be>

Nationaal geografisch instituut (2012)
<http://www.ngi.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2012)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://www.onderzoeksbalans.be>

10 Bijlagen

10.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel

10.2 Glossarium

Ex situ	Tegenovergestelde van in situ.
Hydrografie	Beschrijving van de fysische eigenschappen van waterlichamen en het aangrenzende land.
In situ	Term gebruikt voor de aanduiding van archeologische resten die in dezelfde toestand worden teruggevonden als ze in het verleden door de mens zijn achtergelaten.
Off-site	Sporen die niet onmiddellijk aan een site kunnen toegewezen worden.
Onderzoeksgebied	Deel van het plangebied dat onderworpen is aan een archeologisch (voor)onderzoek.
Plangebied	Het terrein waarop een bodemverstorende activiteit wordt gepland of uitgevoerd.
Spijker	Bijgebouw dat dienst doet als opslagplaats.

10.3 Archeologische periodes

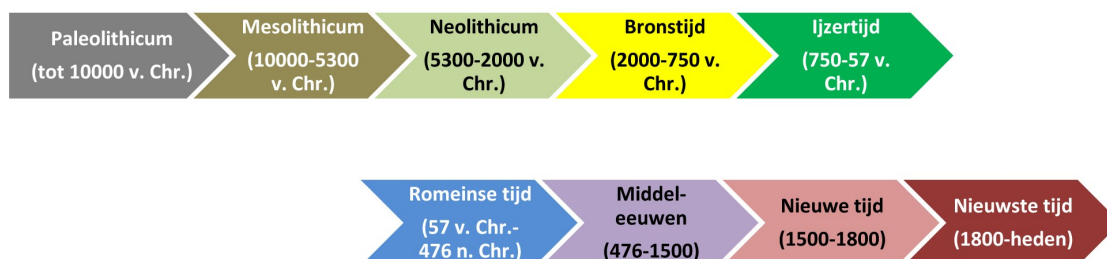

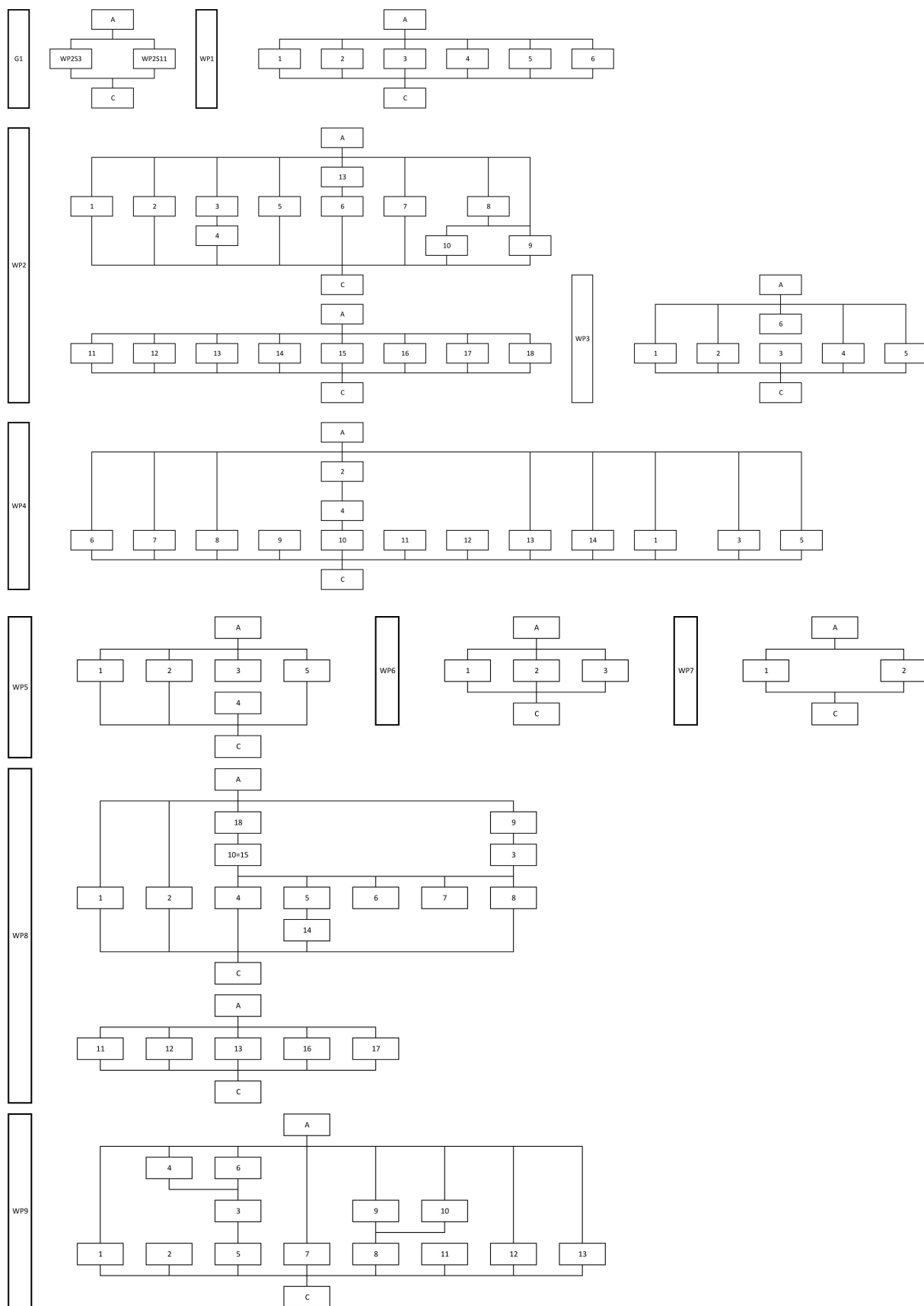
Fig. 51: Archeologische periodes

10.4 Plannen en tekeningen

- Plan 1: Situering
- Plan 2: Detail
- Plan 3: Detail
- Plan 4: Advies

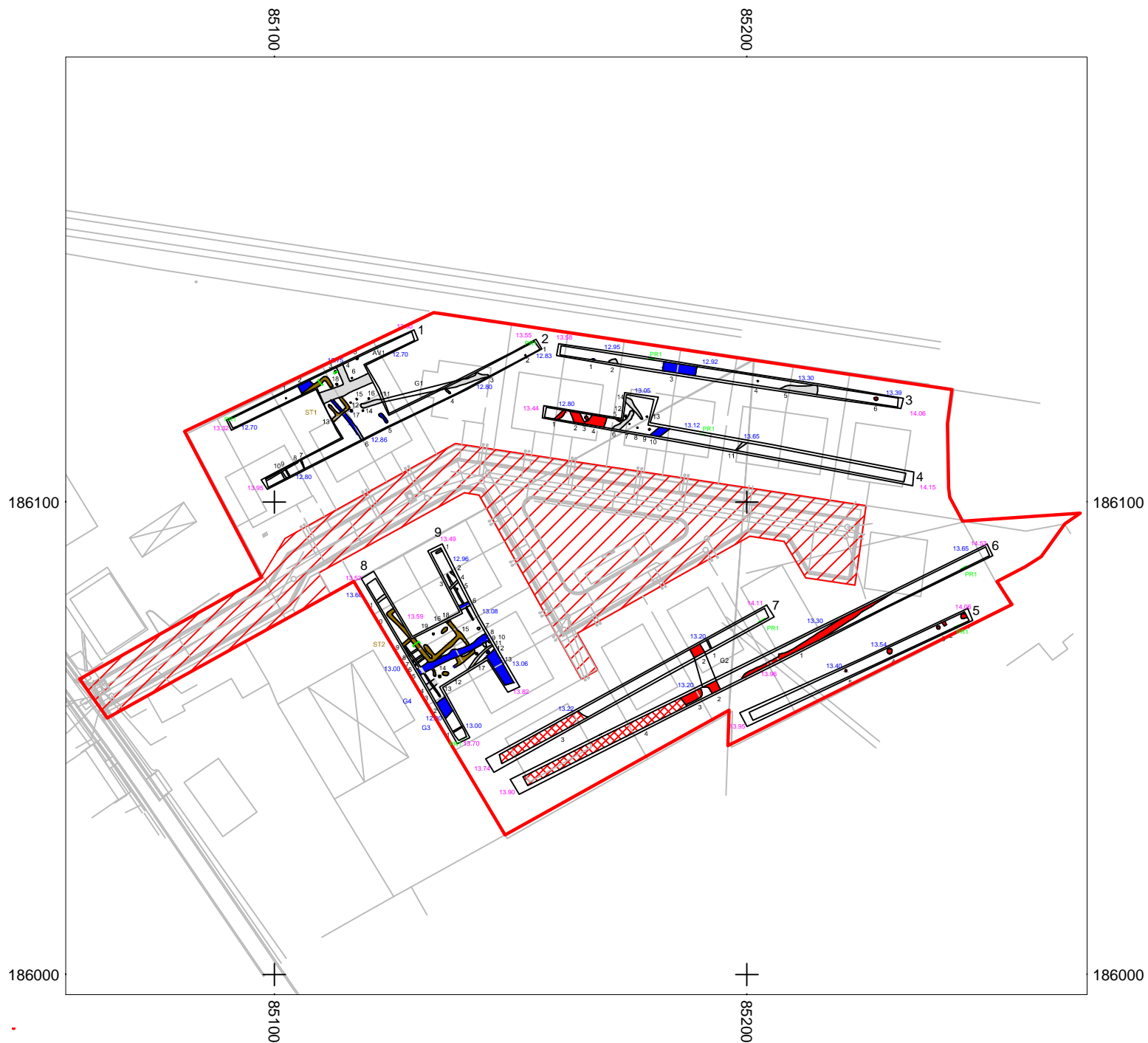
Tekening 1: Profiel- en coupetekeningen

10.5 Harrismatrix

10.6 CD-rom

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek Wontergem - Tabakstraat

Plan 1 Situering

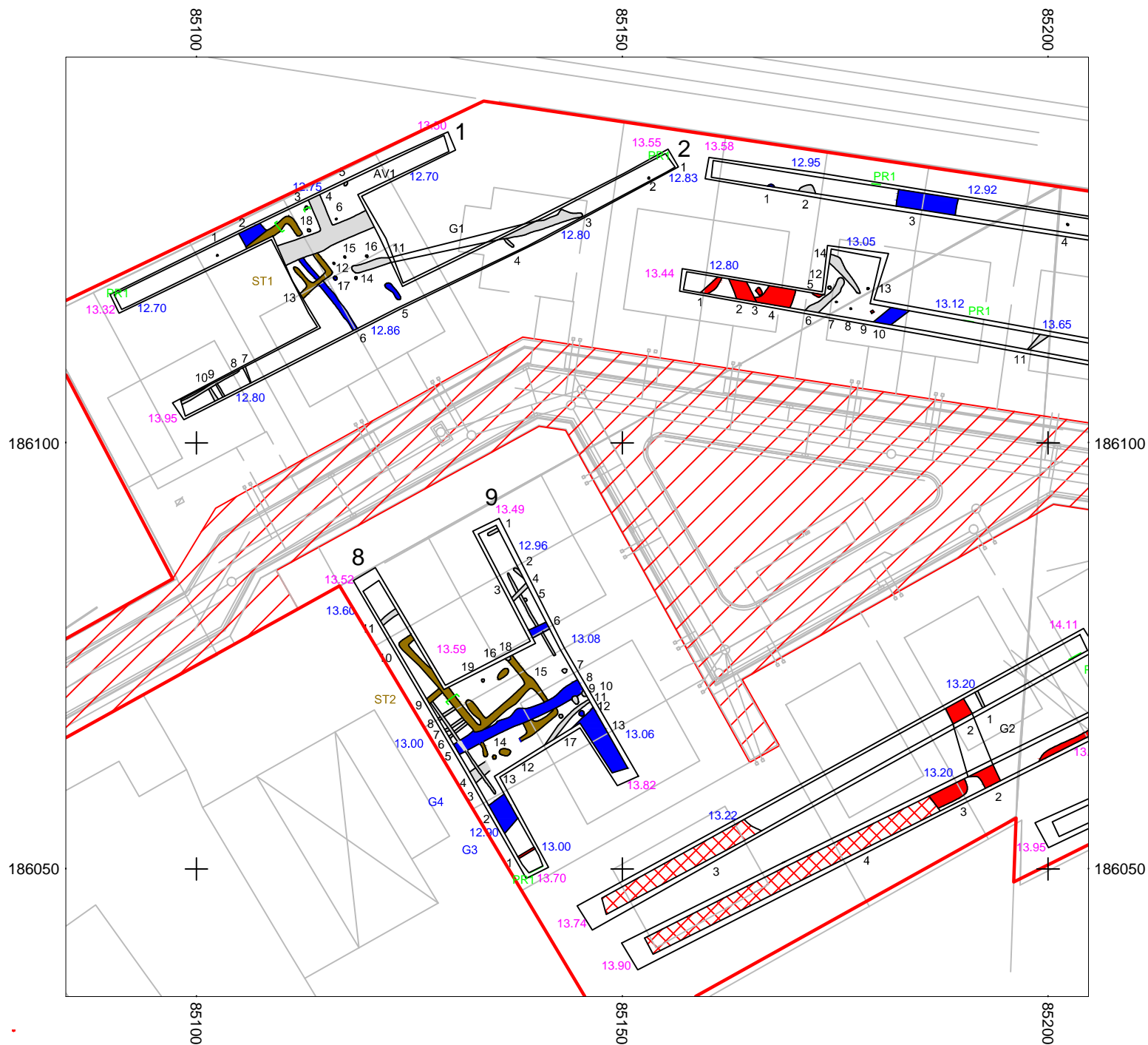
Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Verstoring	
Hoogte spoor in m TAW	
Hoogte maaiveld in m TAW	
Romeinse tijd - grondsporen	
Romeinse tijd - steenbouw	
Nieuwe/nieuwste tijd	
Onbepaalde datering	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch
vooronderzoek
Wontergem -
Tabakstraat

Plan 2 Detail

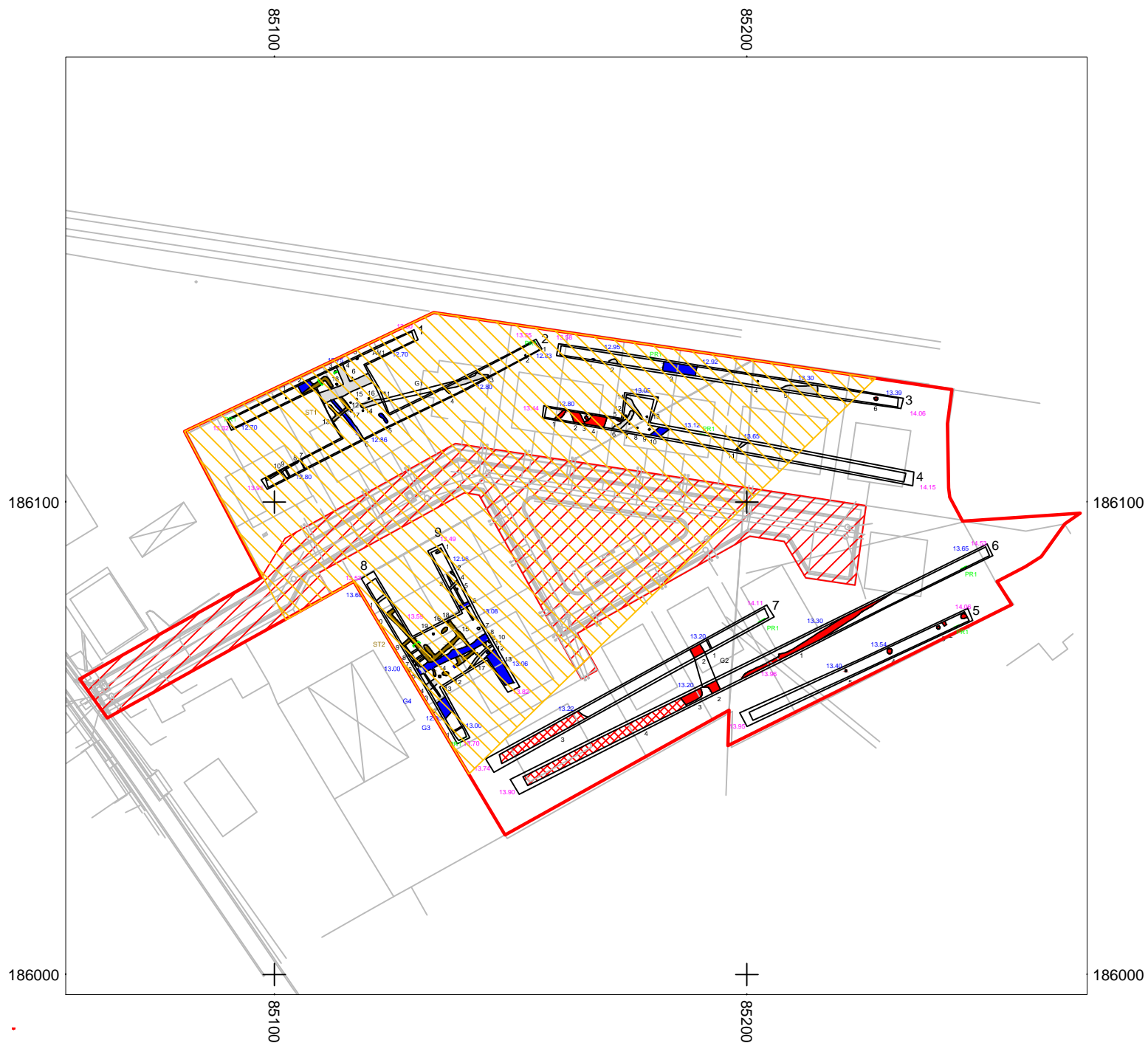
Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Verstoring	
Hoogte spoor in m TAW	
Hoogte maaiveld in m TAW	
Romeinse tijd - grondsporen	
Romeinse tijd - steenbouw	
Nieuwe/nieuwste tijd	
Onbepaalde datering	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Wontergem - Tabakstraat

Plan 4 Advies

Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Verstoring	
Hoogte spoor in m TAW	
Hoogte maaiveld in m TAW	
Romeinse tijd - grondsporen	
Romeinse tijd - steenbouw	
Nieuwe/nieuwste tijd	
Onbepaalde datering	
Advies: opgraving	

Coördinaten in Lambert 72

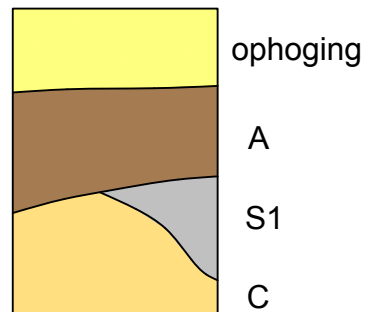
Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

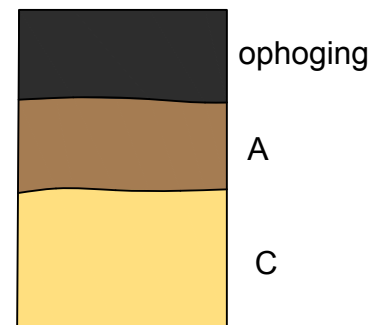
WP1 S1

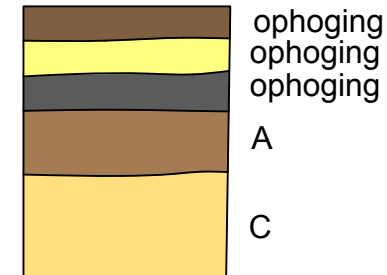
WP2 S2

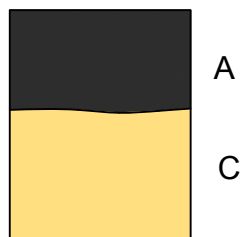
WP3 PR1

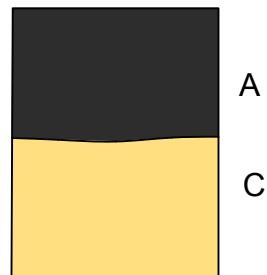
WP4 PR1

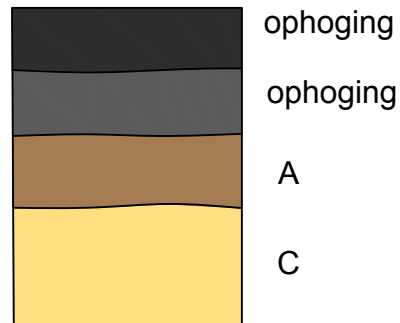
WP5 PR1

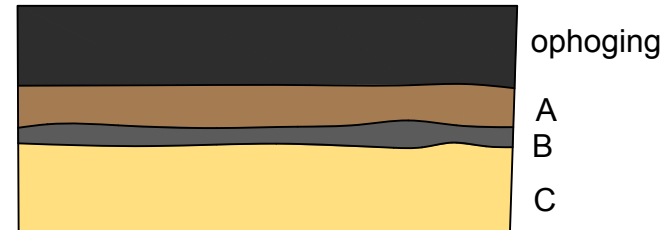
WP6 PR1

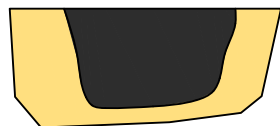
WP7 PR1

WP8 PR1

WP8 S15

WP8 S15 grondplan

WP2 S13

WP1 S3

1m